

Motion till riksdagen 2023/24:162

av Jennie Nilsson m.fl. (S)

med anledning av prop. 2022/23:136 Grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införande av ett opt-out-förfarande för grupptalan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi socialdemokrater kan i huvudsak instämma med de förslag som återfinns i propositionen. Vår uppfattning är att den nya lagen kommer att ge förutsättningar att öka skyddet för konsumenters kollektiva intressen.

I likhet med flera remissinstanser anser vi dock att regeringen borde ha gått ett steg längre i förslaget om grupptalan. Det finns, vilket redovisas i betänkandet av 2021 års grupptalanutredning (SOU 2022:42), många goda skäl att utöver s.k. opt-in även införa ett opt-out-förfarande. Det skulle leda till större grupper, vilket skulle förstärka den enskildes rättsskydd. Utredningen lyfter också fram processekonomiska vinster och en minskad risk för upprepat processande. Opt-out-förfarande är dessutom något som redan tillämpas i bl.a. Norge och Danmark.

Ett opt-out-förfarande behöver inte nödvändigtvis omfatta alla grupptalantvister. Det kan begränsas till vissa situationer. Till exempel finns i Norge en s.k. opt-out-ventil som kan användas i situationer där de individuella beloppen är så små att de annars inte kommer att kunna göras gällande processuellt. I de fallen kan rätten bestämma att gruppmedlemmarna ges en automatisk grupptillhörighet med möjlighet till utträde ur gruppen. I Danmark kan ett opt-out-förfarande tillämpas vid offentlig grupptalan om talan avser små individuella anspråk.

Grupptalanutredningen redovisar utförligt en lång rad fördelar med opt-out och sammanfattar det hela med att det finns ”flera goda skäl att i samband med att grupp-

talandirektivet införlivas i svensk rätt överväga om någon form av opt out-system bör införas”. Men i slutändan landar man i att det i den aktuella utredningen inte funnits möjlighet att överväga bl.a. de avgränsningar som behöver göras liksom vilken lagteknisk lösning som skulle väljas.

I propositionen resonerar regeringen på samma vis. Det finns många positiva formuleringar (exempelvis på s. 84–85) som talar för ett opt-out-förfarande, i vilka vi socialdemokrater kan instämma. Men regeringens slutsats blir densamma som utredningens, att man inte ser att det finns förutsättningar att införa ett sådant system i detta lagstiftningsärende.

Vi föreslår därför att regeringen går vidare i detta arbete och återkommer med ett förslag om införande av ett opt-out-förfarande. De många fördelar som utredningen med instämmande av såväl regeringen som flera remissinstanser lyfter fram, talar för att ett opt-out-förfarande i likhet med i våra grannländer inom en snar framtid bör finnas också i Sverige.

Jennie Nilsson (S)

Leif Nysmed (S)

Denis Begic (S)

Markus Kallifatides (S)

Laila Naraghi (S)

Anna-Belle Strömberg (S)